

Задача 1. Модифицирайте алгоритъм НАУЧИ-ЕДНО-ПРАВИЛО от Таблица 5.2 в Лекция 5 по такъв начин, че той да може да научава правила, чиито предусловия включват ограничения (прагове) върху непрекъснати атрибути (например, Температура >30). Напишете вашия алгоритъм като множество от добавки (промени) към алгоритъма от Таблица 5.2.

I. Разширение на дефиницията за „ограничение“

Добавка в стъпка 3 (инициализация):

Всички_ограничения =

- всички ограничения от вида $a=v$ за категориални атрибути
- всички прагови ограничения $a \leq t$ и $a > t$ за непрекъснати атрибути, където t обхожда стойностите на атрибута в Примери.

II. Добавка при генериране на специализации

Добавка 2 (нова специализация за непрекъснат атрибут)

При създаване на специализация чрез добавяне на ограничение c , ако c е прагово ограничение:

- ако $c=(a \leq t)$, новата хипотеза е $h \wedge (a \leq t)$
- ако $c=(a > t)$, новата хипотеза е $h \wedge (a > t)$

III. Добавка към проверката за съвместимост и максимална специфичност

При сравнение на две хипотези включващи прагове добавяме следните правила

- $a \leq t_1$ е по-специфично от $a \leq t_2$, ако $t_1 < t_2$
- $a > t_1$ е по-специфично от $a > t_2$, ако $t_1 > t_2$
- Хипотези, съдържащи противоречащи ограничения се премахват като несъвместими

IV. Добавка към изчисляването на ПОВЕДЕНИЕ (entropy)

Добавка 4 (за проверка на покриване):

При оценка дали един пример е покрит от h :

- ако ограничението е $a > t$: приемаме примера ако $a(x) > t$
- ако ограничението е $a \leq t$: приемаме ако $a(x) \leq t$

V. Добавка при статистическата значимост

Добавка 5:

За хипотези съдържащи прагове се прилага същият критерий, но статистическата оценка се основава на разделянето на примери според праг.

Задача 2. Нека има два персептрона (А и В), чиято повърхността на решение се определя с формулата $w_0 + w_1 x_1 + w_2 x_2 > 0$. Персептрон А има следните стойности на теглата: $w_0 = 1$, $w_1 = 2$, $w_2 = 1$ Персептрон В има следните стойности на теглата: $w_0 = 0$, $w_1 = 2$, $w_2 = 1$ Какво е отношение между двата персептрона в термините на отношение по-общ-от? (виж Лекция 1)

Персептрон А:

- $w_0 = 1$
- $w_1 = 2$
- $w_2 = 1$

Условие за положителна класификация:

$$1 + 2x_1 + x_2 > 0$$

Персептрон В:

- $w_0 = 0$
- $w_1 = 2$
- $w_2 = 1$

Условие:

$$2x_1 + x_2 > 0$$

Всеки пример, който h_1 класифицира като положителен, **се класифицира като положителен и от h_2** .

Сравнение на персептрон А и В

Условията са:

Персептрон А:

$$1 + 2x_1 + x_2 > 0(1)$$

Персептрон В:

$$2x_1 + x_2 > 0(2)$$

Нека видим зависимостта между тях.

Ако условие 1 е изпълнено:

$$1 + 2x_1 + x_2 > 0$$

То със сигурност:

$$2x_1 + x_2 > -1$$

Но това **не гарантира**:

$$2x_1 + x_2 > 0$$

Пример, който е положителен за А, но отрицателен за В:

Избираме:

$$2x_1 + x_2 = -0.5$$

Тогава:

За А:

$$1 + (-0.5) = 0.5 > 0 \Rightarrow \text{положителен за А}$$

За В:

$$-0.5 > 0 \Rightarrow \text{отрицателен за В}$$

Следователно:

$$h_A(x) = 1, h_B(x) = 0$$

Т.е. **А НЕ** е подмножество на **В**.

Обратно:

Ако В класифицира пример като положителен:

$$2x_1 + x_2 > 0$$

Тогава:

$$1 + 2x_1 + x_2 > 1 > 0$$

$\Rightarrow$ **всеки положителен пример за В е положителен и за А.**

Тоест:

$$h_B(x) = 1 \Rightarrow h_A(x) = 1$$

Положителната област на В е подмножество на тази на А.

$$Positive(B) \subset Positive(A)$$

$\Rightarrow$ Персептрон **А** класифицира **повече примери** като положителни.

$\Rightarrow$ **А е по-общ-от В.**

Задача 3. а) Конструирайте персептрон с два входа, който имплементира булевата функция $A \wedge \neg B$ (напомням, че булевите стойности се кодират като 1 (истина) и -1 (лъжа)).

а)

Търсим персептрон:

$$\text{sign}(w_0 + w_1 A + w_2 B)$$

такъв, че да дава 1 само когато $A = 1, B = -1$ и -1 в останалите случаи.

Един коректен избор на тегла е:

$$w_0 = -0.8, w_1 = 0.5, w_2 = -0.5$$

A	B	сума ($s = w_0 + w_1 A + w_2 B$)	изход	($A \wedge \neg B$)
1	1	$(-0.8 + 0.5 - 0.5 = -0.8)$	-1	0 (лъжа)
1	-1	$(-0.8 + 0.5 + 0.5 = 0.2)$	1	1 (истина)
-1	1	$(-0.8 - 0.5 - 0.5 = -1.8)$	-1	0
-1	-1	$(-0.8 - 0.5 + 0.5 = -0.8)$	-1	0

б)

Двуслойна мрежа за $A \text{ XOR } B$

Подсказката е:

$$A \text{ XOR } B = (A \wedge \neg B) \vee (\neg A \wedge B)$$

Ще направим **2-слойна мрежа**:

- **Скрити персептрони (първи слой):**
  - h_1 изчислява $A \wedge \neg B$
  - h_2 изчислява $\neg A \wedge B$
- **Изходен персептрон (втори слой):**
  - прави OR на h_1 и h_2

1. Персептрон за AND (от примера)

За AND на два входа $x_1, x_2 \in \{-1, 1\}$ имаме (от условието):

- $w_0 = -0.8$
- $w_1 = 0.5$
- $w_2 = 0.5$

Това дава 1 само за (1,1).

2. Персептрон за $A \wedge \neg B$

Искаме да е 1 само за $A = 1, B = -1$.

Можем да вземем AND и просто да обърнем знака на теглото към B:

- $w_0^{(h1)} = -0.8$
- $w_1^{(h1)} = 0.5$ (за A)
- $w_2^{(h1)} = -0.5$ (за B – за да стане $\neg B$)

Проверка (накратко):

- (1, -1): $-0.8 + 0.5 \cdot 1 - 0.5 \cdot (-1) = 0.2 > 0 \Rightarrow 1$
- останалите три комбинации дават $< 0 \rightarrow -1$.

3. Персептрон за $\neg A \wedge B$

Аналогично, обръщаме теглото към A:

- $w_0^{(h2)} = -0.8$
- $w_1^{(h2)} = -0.5$ (за A – за $\neg A$)
- $w_2^{(h2)} = 0.5$ (за B)

Този персептрон е 1 само при $A = -1, B = 1$.

4. Изходен персептрон – OR на h_1, h_2

От примера за OR:

- $w_0^{(out)} = 0.3$
- $w_1^{(out)} = 0.5$
- $w_2^{(out)} = 0.5$

Сега входовете към този персептрон са $h_1, h_2 \in \{-1, 1\}$

A	B	(h1=A AND !B)	(h2=!A AND B)	OR(h1,h2)
1	1	-1	-1	-1
1	-1	1	-1	1
-1	1	-1	1	1
-1	-1	-1	-1	-1

Задача 4. Изведете правилото за обучение чрез градиентното спускане на един линеен възел, чийто изход o се задава от формулата:

$$o = w_0 + w_1 x_1 + w_1 x_1^2 + \dots + w_n x_n + w_n x_n^2$$

1. Функция на грешката

За един обучаващ пример $(\mathbf{x}, t)$ (където t е целевият изход) използваме квадратичната грешка:

$$E = \frac{1}{2} (t - o)^2$$

2. Градиенти по теглата

Общо правило за градиентно спускане:

$$\Delta w = -\eta \frac{\partial E}{\partial w}$$

където η е скоростта на обучение

За w_0 :

$$\begin{aligned} \frac{\partial E}{\partial w_0} &= (o - t) \frac{\partial o}{\partial w_0} = (o - t) \cdot 1 \\ \Rightarrow \Delta w_0 &= -\eta(o - t) = \eta(t - o) \end{aligned}$$

За линейните тегла w_i :

$$\frac{\partial E}{\partial w_i} = (o - t) \frac{\partial o}{\partial w_i} = (o - t) x_i$$

$$\Rightarrow \Delta w_i = -\eta(o - t)x_i = \eta(t - o)x_i$$

За квадратичните тегла w'_i :

$$\begin{aligned}\frac{\partial E}{\partial w'_i} &= (o - t) \frac{\partial o}{\partial w'_i} = (o - t) x_i^2 \\ \Rightarrow \Delta w'_i &= -\eta(o - t)x_i^2 = \eta(t - o)x_i^2\end{aligned}$$

1) Обновяване на w_0

$$w_0 \leftarrow w_0 + \eta(t - o)$$

2) Обновяване на линейните тегла w_i

$$w_i \leftarrow w_i + \eta(t - o) x_i$$

3) Обновяване на квадратичните тегла w'_i

$$w'_i \leftarrow w'_i + \eta(t - o) x_i^2$$